

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre. 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor.
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A mester halála.

Irta: **Koncz Ákos.**

Debreczen, május 4.

A teremtő erő meghalt. A lángész fénye kialudt. Munkácsy Mihály, a mester, hazánk, nemzetünk dicsősége nincs többé!

Halála nem jött váratlanul. Aggódva vettünk felőle minden hírt azóta, hogy fényes elméjére homály borult. Ő már nem élt, csak a művészete. Világról, küzdelemről, dicsőségről már nem tudott s a milyen ragyogó volt multja, oly komor és egyhangú volt éltének utolsó szaka.

Magyar talajban termett ez a lángelme s bár művész hazája széles e világ, ő a mienk volt. Az a haza szülte, mely megcsodálta elméje teremtő hatalmát; az a haza, melyet ő lelkéből szeretett. Nevének, művészetének fénye beragyogta az egész világot s bár hazánkban és a művészetnek géniusza borus arczal zokognak a mester ravatalánál, neve, hire, emléke, művészete örökké élnek, mert a lángész, ha meghal is, halhatatlan.

Fényes pályája, melyre az egyszerű szegénységből lépett fel, elhalmozta őt vagyonnal, dicsőséggel és boldogsággal. Virág nyílt felé mindenfelől. Csodálták és szerették benne a művészt és az embert. Fejedelmek barátokoztak vele

s mikor körülölette őt a csodálat, az elismerés, — szive a családi élet boldogságát is megtalálta. A művész álma teljesült, birt egy szívet, annak szerelmét és a világ csodálatát, elismerését.

Művészetének és családjának élt Két oltáron áldozott, amannak fejlesztésében, emennek szeretetében emésztődött fel bámulatos lángelmeje, nemes vonásokban és érzésekben gazdag szive. Kettős munkája meghozta neki mindazt, a mit dicsőségnek és boldogságnak nevezünk. Hajnalpirt fakasztott a művészet egén, egy új iskolának lett a teremtő lelke s midőn új mesgyéket jelölt ki lángeszével a művészet történetében, hálás szívvvel gondolt mindenha hazájára, mely rajongó lelkesedéssel csodálta a meteor gyors haladását és ragyogó fényét . . .

De rettenetes tragédiája az életnek őt sem kímélte . . . Mikor ott állt a zenithen, hogy fárasztó, emésztő munkája után a dicsőség és jólét karjain megpihenhessen, agyának világosságába betolakodott az az átkozott sötétség, mely a lángelme fényét már annyi jelesünknel kioltotta. Az ecset kihullt kezéből, nem tudott többé megbénuult szellemével az ég felé törni, a kegyetlen sors megsokalta az ember dicsőségét s a világ egyik legnagyobb szellemének egy elmegyógyintézet komor falai között kellett fényes pályáját beveznie.

Három éve már, hogy a *Mester* letette ecsetét. Mikor szomorú állapotáról az első hírt vettük, nem tudtuk, nem akartuk elhinni a szörnyű valót. Az életerős tölgy a rettenetes kór alatt lerokkadt. Koronáját, fejét, elméjét támadta az meg, örök tétlenségre kárhóztatva a világot beragyogó művészi lángelmét, a munka emberét, a művészet erős, minden izében modern apostolát.

Egymásután hagynak itt bennünket jeleseink. Megnehezült az idők járása felettünk. Nap-nap mellett kialszik egy-egy csillagunk s aggódva nézünk körül, hogy vajh ki lép ürült nyomukba? A tudomány és művészet géniusza folyton könnyes szemekkel jár közöttünk, bánatosan keresve azokat, kik ki-dőlnek a lángeszű munkások soráiból.

Az a pár szóból álló távirat, mely a Mester halálát jelenti, egyaránt pótolhatatlan veszteség hazánkra és a művészetre. Századok mulnak el, míg az ő teremtő lelke újra feltűnik a jövőben. Vármunk kell talán hosszan, sokáig, míg ismét lesz egy Munkácsynk, kinek művészi dicsőségéből egy fénykéve jutott hazánkban is.

Itt fog pihenni a Mester hazája földjében! A kegyelet bizonyára virágos, puha siri ágyat készít neki, ki művészetével dicsőségkoszorút font hazája szent feje köré. A magyar föld kegyelettel és szeretettel

TÁRCZA.

A két csikó.

(Egy tanító életéből.)

Irta: Szirén.

Olyan hűen emlékezem reá, mintha csak tegnap történt volna, pedig hát már e historiának is megünnepelhetném a huszonöt éves jubileumát, ha ugyan szokásomban volna nálunk a jubileumozás!

A megboldogult édesapám Tisza-Adonyban lakott akkor, a terhes tanítói hivatallal foglalkozva. Nem volt biz ez akkor sem valami fényes hivatal! Csipri-csupri aprólékból állt a jövedelem. Egy negyedrészes buza, ugyanannyi gabona volt a járandóság egyesek részéről. Hanem volt föld! Harminczkét hold első minőségű egy tagban. Egész kis földesuri állapot! Csak az volt a baj, hogy már ez időben sem lehetett egyszerre két nyerges ülni, ahhoz fordult hát az ember, mivel biztosíthatta magát az éhenhalás ellen.

A föld nem terem magától. Művelni kell azt, akárcsak a vásott, rakoncátlan nebulók borzas fejét. A jó édesapám belátta ezt s elhatározta, hogy lovat szerez a munka végzésére s tart mellettük egy kocsist. Ha uraságos az állapot, hát legyen láttatja!

Epen készült a beregszászi hírneves baromvásárra, midőn Kar Mihály bedugta

az ajtón szabálytalan termetét és sebes hadarással előadta, hogy ugy hallotta volna a falusi „szósoktól“, mely szerint a tanító ur lovat akarna szerezni, hát ő ajánlana két jó csikót.

— Hol van az a két csikó? — kérdezte édesapám.

— Ugy volt az, engedelmet kérek, hogy valami kolompért vittem Naményba a mult hétfőn. Az öcsém is velem jött, mint beteg ember. Váltig mondtam neki, hogy ne jöjjön, mert az uton is elfoghatja a hideg. Nem hallgatott a szómra, hát elő is fogta! Mit csináljak vele? Mondok. Így csak nem hagyhatom! Ekkor jutott eszembe, hogy van nekem Jándon valami ismerősöm, akivel együtt szolgáltam Aradon a 14 ik huszárezrednél, hát csak beszemetlenkedtem hozzá, mert az öcsém egyre itta a vizet, — engedelmet kérek!

— De hát a két csikó? — szólt közbe az édesapám.

— Beszélgettünk osztán András czimborámmal sokféle egyről-másról, a katonai életből. Mondok neki: könnyű neked, mert még feleséged sincs, én utánam meg már két pulya sir otthon.

— Jaj barátom, mindenki a maga baját érzi! — felelt a czimborám. — Most is olyan bajban vagyok, hogy a két szép csikómat el kell adni. Valami adósságot hagyott hátra az édesapám, osztán jövő héten

lejár az ideje. Ki kell fizetni, akárhogy teszem szerit.

Az öcsém ott vaczogtatta a fogát a szekérben, pedig ugyancsak sütött a nap s gubát, pokróczot ráhánytam. Mi meg a két csikót vizsgáltuk meg. Gyönyörű két állat. Három évesek. Epen alkalmasnak lenne a tanító urnak. Százharmincz forintba beszél vele a czimborám!

Az édesapám elhalasztotta a beregszászi utat s elment Jándra a két csikó megnézésére.

Megtetszett neki a két szép állat, mert tagadhatatlanul szépek voltak. András ugy gondjukat viselte, hogy az édes testvéreinek se különben. — Szőrük fénylett, ragyogott, mint a tündöklő napsugár; szemük lángoltak s feszült izmaik az erő teljességét árulták el.

Megtetszett édesapámnak a két csikó s hamarosan meg is kötötték a vásárt. Száz-tíz forintért övé lett a két állat.

Odakötötte őket a szekérkasshoz. András özvegy édesanyja erős zokogással simogatta végig a fénylő szőrüket. Oly nehéz volt az elválás, mint midőn a szeretett lény koporsója felett göresös zokogással siró válik el szeretettjétől. Az izmos, katonaviselt legény sem fojthatta el megindulását. Egy-egy néhez könnyesepp leperdült arczán a keze fejére. Ugy elfogódott, hogy alig volt képes bucsut venni az édesapámtól.

Kikéért bennünket a határig s mind-

fogadja vissza ölébe őt, ki lángelméjével első volt az elsők között.

Edes anyaföld, takard be e nagy embert és őrizd hamvait sziveden . . . A porhüvelyéből elszállt *isteni szikra* már ott van alkotójánál, de emléke, dicsősége a mienk, a mi kincsünk, maradjon is az örökké . . .

A delegációk ülése. Az idén a delegációk tudvalevőleg Budapesten üléseznek. Ő Felsőge gróf Goluchowski közös hadügyi miniszterhez, Széll Kálmán magyar és Körber osztrák miniszterelnökhöz intézett királyi kéziratban a delegációk ülését Budapestre, f. évi május 12-ik napjára hívta össze. Egyszermind utasította a miniszterelnököket, hogy a delegációk kiküldése iránt intézkedjenek. Ennek megfelelőleg a képviselőház és a főrendiház legközelebb meg fogja választani a magyar delegátusokat.

Az új kereskedelmi államtitkár. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, a megüresedett kereskedelmi államtitkári állást Nagy Ferencz dr.-nak, a budapesti tudomány-egyetem jogi tanárának ajánlotta fel. Nagy Ferencz dr. egyike az ország legkitünőbb kereskedelmi jogászainak, a kinek rendkívül becses kodifikatórius tevékenységét számos kitűnő törvényünk köztük a legutóbbi szövetkezeti törvény is dicséri. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter nagy előszeretettel és ritka szakértelemmel saját maga intézi tárczájának vasuti- és tarifapolitikai ügyeit s így arra fekteti a súlyt, hogy olyan erőt nyerjen meg miniszteriumának, a ki első sorban a törvények szerkesztéséhez szükséges kiváló tulajdonokkal rendelkezzen. Ebből a szempontból is rendkívül szerencsésnek mondható a miniszter választása és felette óhajtott, hogy a tárgyalások mihamarabb eredményre vezessenek.

Debreczenről.*

Az ország érdeklődését ezen a héten Debreczen kötötte le. Hazánknak ebben a tősgyökeres magyar városában gyűlésezett a magyar diákság, abban a városban, a melyet hajdan az ország szívének neveztek.

Étkező kocsival ellátott, bársonyüléses, rangos gyorsvonat röpitette most oda az ünneplőket, nem úgy, mint az elmúlt századokban, a mikor négyesen járt a nemes ur, ekhós szekeren a kalmár és perpedes apostolorum a diákos ember.

1788 tavaszán nagy vívmánynak tekintették eleink, hogy „Debreczentől Pestre egyenes posta állítottatott, Posta Mesterek lettek: Török-Szent-Miklóson Botlik Mihály, Szoboszlón Fogtövi Sámuel Urak“, mint a hogy ezt a Magyar Kurir nagy örömmel ujságotla.

Érdekes az az Utiirány is, a melyet 1792-ben Bónis Ferencznek irt elő edes atyja, a mikor a pesti universitásra s onnan Bécsbe küldötte. Első pontozata: „Debreczentől Pestig a hogy lehet“, a második pedig: Pesten lehet szállani a szerviták piatján a' Hajó-nál. Fel kell keresni Dr. Szombatit, a' ki a Ketskeméti házzal általellenben lakik, ő fog holmit mutogatni és abban is segítségül lehet, hogy Bétsig alkalmatosságot keress. Ezt könnyen kapni, mert a' mint a' hajótól a' Duna felé megyen az ember, a' szegleten Landkutscherek vagynak és szekereik oldalára föl van írva: Dieser Wagen geht nach Wien. . .“

Nehéz alkalmatossággal, hosszú foci-kisérettel érkezett II. József császár is Debreczenbe, aki ekkor még ugyan csak társuralkodója volt edes anyjának, Mária Teréziának.

1770-ben tett magyarországi körutjában különösen érdekelték a reformátusok ügyei, nevezetesen Debreczen, a kálvinista Róma.

Május 18 án érkezett Debreczenbe József és a Fehérlő első emeletén szállt meg.

Szilágyi Sámuel, akkori református szuperintendens volt az első ember, a kivel a

* Jelen cikket, mely városunk multjából sok érdekes dolgot elevenít föl, a „Magyarország“-ból vettük át.

nagy magyar városban szót váltott, behatóan kérdezve őt a magyar protestánsok viszonyairól, valamint a kollegium ügyeiről is.

A debreczeni nép valóságos rajongással környékezte II. Józsefet. Egyre a Fehérlő előtt tolongott s még akkor sem mozdult, mikor Albert Szász-Tescheni herczeggel, meg Lascy generálissal a fogadó étkező termében ebédhez ült a császár.

De nem mozdult akkor se, mikor öreg este lett. József császár erre elrendelte, hogy kinyissák az ajtókat s a debreczeniek örege, fiatalja, asszonya, férfia úgy tódult hozzá, mint gyermek a szülőhöz.

A református istentiszteletre is elment a császár, a mikor a nagytemplom ajtajában Szilágyi szuperintendens üdvözölte.

Aztán beült a császár egyik padba s a rideg egyszerűségű fehér falakra vetve tekintetét, mélézva, gondolkodásba sülyedt.

Nagyon kellemetesen lepte meg, hogy a kollegium udvarán kétezer diák örvendező dallal köszöntötte. Aztán bement a konviktusba, valamint végigjárta a coetusokat is. Több diákkal beszédbe is ereszkedett a császár s rendkívüli meglepedésének adott kifejezést, hogy olyan klasszikus latinsággal beszélnek.

Mikor május 19-én elhagyta Debreczent II. József, vasárnap következett ennek a napnak utána s az ősz superintendens a Péld. XVI. 15-ik verséből vette prédikációjához a textust: „A királynak vidám orcájában élet vagy, kinek jóakarata olyan, mint a tavaszi esőnek sűrű köde. . .“

Józsefet méltatta ebben, a kinek debreczeni látogatása után nemsokára kiadódott a türelmi parancs. Nevezetes napjai voltak ős Debreczennek azok is, a melyeket 1805. nyarán József nádor töltött falai közt.

A kimondhatatlan rossz utakon gróf Cziráky Antal kir. helytartó-tanácsos és Szápáry János főudvarmestere kíséretében indult el.

Tekintettel a feneketlen sarakra, két kocsiba 8—8, négybe pedig hat ló volt fogva. A stációknál mindenütt lovakat váltottak, a melyről az utbaeső tövényhatóságok gondoskodtak. A város határán, a hortobágyi pusztának Madaras felől való részén Szombati

addig nézett a két ló után, míg a távol el nem rejtette szemei elől.

Mintha országos vásár lenne nálunk, úgy jártak nézésére a két csikónak, Tetstett mindenkinek. Én magam is meg voltam vele elégedve, csupán a „Dámánál“ fedeztem fel egy nagy bajt. A legjobb indulattal közeledtem hozzá s ő hirtelenében úgy el továbbított magától a ruganyos lábával, hogy a cigánykeréknyást alaposan megmutattam a jelenlétüknek.

E percztől fogva erősen neheztem a „Dámára.“ Goromba, faragatlan jószágnak tartottam, ki nem képes az én jóindulatomat kellőleg méltányolni. Pedig hát nem az volt a baj! Busult a két jószág s fájdalommal nyertettek az elhagyott hajlék felé.

— Ehetnének talán! — mondotta az edes apám. — Kössétek oda a szénához őket.

A kocsisunk teljesítette a parancsolatot, hanem a két ló csak nem köcsölte meg a szénát. Összedugták fejüket, mintha tervet koholnának és aztán hangosan nyertettek.

— Meg van az a két csikó babonázva! — mondá Maris néni, a szomszédasszonyunk. — Jó lenne megfűstölni őket!

— Ejh, ugyan mit talál ki? — pironogatta az edes apám. — Ugyan már miért is babonázták volna meg? Nincs annak egyéb baja, csak az, hogy zöld takarmányhoz van már szokva. Vigyétek ki a legelőre, majd eszik ott.

Én is menni óhajtottam! Nem riasztott vissza a „Dáma“ goromba eljárása. Óhajomnak kifejezést is adtam, de az edesapám nem engedte meg, hogy éjszakára a mezőn tartózkodjam. Meghül az ember, aztán meghall! Nedves a föld a legnagyobb szárazság idején is. Ha meghalsz, miről lesz nevezetes Kis-Lónya?!

Ez argumentum ellen nem volt fegy-

verem. Könyező szemekkel adtam fel a várat s engedtem, hogy a kocsis maga vigye ki a lovakat.

Lefeküdünk, de az én szemeimet elkerülte az álom. Minden gondolatom ott járt a pázsitos réten, melynek tarka virágait úgy szerettem bokrétába kötözni. Milyen jó dolga van most Jósának! (Ez volt a kocsisunk.) A lovakat elereszti s maga hanyatt fészik a gubáján s úgy vizsgálja a kék ég tengerén uszó ezüstcsillagokat. Beh boldog is, a ki kocsisnak született! . . .

Majd lehunytak szemeim s az álom tündére ragadta magával lelkemet amaz ismeretlen tájra, hol a nap örökkényben ég s áldó sugara hervadást nem ismerő virágok, bódító illatot lehelő növényekre szórja égő csókjait; hol nincs kopaszság, köhögés s koleratóli félelem, hol szerelmes tündérlánykák rózsás ajkairól bánatólő dal zeng . . . Amde nem tartott sokáig e boldogító álomom. Valami bajtjelző, a hangok magasabb rétegéből választott kiáltás elűzte a tündéries jelenetet.

Hallottam, hogy az edesapám elhagyja ágyát s hirtelen öltözködni kezd.

Jóska, a kocsis, ott állt az ablak alatt s úgy rimánkodott befelé.

— Elaludtál, hát eltűnt tőled valahová! — mondta edesapám.

— Nem aludtam én, csak szunyókáltam! — felelt Jóska. — Egyszer csak azon veszem észre, hogy nincsenek körülöttem. Felugrottam hirtelen s bejártam az egész legelőt szélteben, hosszában, de csak egyikre sem tudtam ráakadni. Bizonyosan ellopták őket!

Nesztelenül figyeltem ágyamban, hanem Jóska utóbbi kijelentése annyira hatott lelkemre, hogy önkéntelenül elkiáltam magamat:

— Jajjj!!! Hát ellopták a két csikót?? . . .

— Ugyan no! Ne csapjatok olyan nagy zajt! — mondta edesapám. — Ki lopta volna el? . . . Ott lesznek valahol a bokrosban.

Kimentek Jósával a csikók keresésére. Majdnem délig odajártak s végre is azzal jöttek haza, hogy nincs a csikóknak semmi nyoma.

Az edesanyám sirt szegény; én is sirtam. Eszembe sem jutott most már a „Dáma“ által rajtam elkövetett nagy jogtalanság.

A hir futótüzként járta be a falut. Tudakozás, kérdezősködés mind nem használt. Senki sem tudott a csikókról számot adni.

Maris néni áltáljött a szomszédból s készségesen ajánlotta a rostavetést. Megtudja ő: ki lopta el s hová vitte?! Ugy veszett el egyszer a szalkai ember borja (illetve a tehene é), ez is úgy került meg, hogy rostát forgattak rá.

— Ejh, ostobaság az egész! Nekem ne rostálgasson! — tört ki az edesapám ajkán a méltatlankodás. — Hát maga azt hiszi: adok én valamit az effele hebehurgyaságra?

Maris néni egészen elpironkodott, hogy tudománya ily csekély mértékben nyerte meg a tetszést. El is kotródott hirtelenül, bizonyosan azon jó érzésű gondolatlalt, hogy: bárcsak soha se kerülne meg az a két csikó!

Én részemről nagyon szerettem volna, ha megengedi edesapám a rostavetést. Utóvégre: ha nem használ, nem is árt! Aztán milyen boldog az oly ember, kit az ilyen dologban vetett hit képes megvigasztalni?! A kétségek között hánykolódó léleknek csak folyamodni kell valami vigasztaláshoz! . . . Olyan szükséges az annak, mint teszem azt:

István főbíró diszes küldöttség élén várta a palatinust.

Az összesereglett nemességet a hortobágyi nagyvendéglőben Debreczen város traktálta meg, míg a palatinus Semsey András személyesen Hodáj nevezetű és balmazújvárosi óriási birtokához tartozó szállásán ebédelt.

(Vége köv.)

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A király Berlinben.

Berlin május 4. Az idő szép. Az egész város ünnepi díszbe öltözött. Az utcán ezernyi néptömeg vár a magyarok uralkodójára.

Frankfurt, május 4. Ferencz József király nyolcz óra előtt ideérkezett. Az állomásnál egy diszszázad várta. A király kiszállt a kocsiból és üdvözölte Szögyényt és a többieket, kik eléje utaztak. A király tíz percz múlva tovább utazott.

Berlin, május 4. A király tíz órakor érkezett meg a birodalmi székvárosba. A pályaudvarnál a császár, a hercegek, az egész tábornoki kar, Bülow és az osztrák-magyar nagykövetség várt reá és fogadta. Az uralkodók kezét fogták, aztán megölelték s megcsókolták egymást. Vilmos császár hangosan kiáltotta a király felé:

— Isten hozott, drága barátom!

Ezután a bucsuztatások következtek, a diszszázad a néphymnust énekelte el. A király rövid cerelet tartott s többeket megszólított.

Most az uralkodók diszkocsiba ültek s ezek hurrahja mellett vonultak a császári palota felé. A katonaság egész utvonalon háromszoros hurrah-t kiáltott. Az ablakokból kendőket lobogattak. Az Unter der Linden diadalkapunál megállottak az ural-

a közhuszári szolgálatban vitézkedő legénynek a — szivarvég.

De hát édesapám nem akarta a rosta vetéshez kötni hite horgonyát. Jobbnak látta inkább a hatóságot értesíteni az események felől.

Már mindannyian letettünk a két csikó ujjal való megszemléléséről, midőn egy egy hét múlva, alkonyodás tájon csak beállit a mi jándi legényünk a két csikóval.

Csodálkozva szemléltük e nem várt jelenetet. Végre is édesapám szólalt meg.

— Adjon Isten, András! Hát hol talált ezekre a jószágokra?

— Hazajötték biz azok Jándra, tanító ur, még ezelőtt egy héttel. Hogy fölébredtem reggel, ott állottak a kapu előtt. Nagyon megesett a szívem rajtuk, hát nem akartam rögtön visszahozni őket.

Leszállt a „Dáma“ hátáról s odavezette őket a boglya mellé. Gubája ujjával megsimogatta mind a kettőt s aztán odaborult a „Tüzes“ fejéhez. A válasz fájdalma nyilalt át a derék legény keblén s szakgatott hangon mondá az okos tekintetű csikóknak:

— Az én istenem áldjon meg benneteket!

Olyan megható jelenet volt ez, mely képes volt megindítani a szívet. A két csikó hátrafordította a fejét, midőn András eltávozott s úgy nyertettek utána bánatos szemekkel.

Az állatok hűségének egy fényes bizonyossága volt ez. Bizony megérdemli az a szegény háziállat, mely oly erősen tud ragaszkodni gazdájához, hogy szelid bánásmódban részesíttessék. De hát a legtöbb ember fogalmával sem bír annak, hogy az oktalan állat is érző lény, hogy azok felett is őrködik az Isten örök szemével!

codók, hol a hatóság üdvözölte Ferencz József uralkodót. A király megköszönte az üdvözölést. Majd az iskolás gyermekek is üdvözölték.

Berlin, május 4. Vilmos császár a fogadásnál osztrák magyar tábornoki egyenruhában volt. A pályaházhoz ¼10 órakor érkezett. Üdvözölte az összegyűlt fejedelmi vendégeket, megvizsgálta a diszszázadot. Mikor az udvari vonat berobogott, a császár merev katonás-tartással szalutálva állt. A zászlók meghajoltak s mindkét uralkodó födétlen fejjel köszöntötte egymást.

A király a diszszázad megszemlélése után hosszabban beszélt a trónörökösrel. Négy lovas Dammoni-féle kocsiban mentek s elől testőrség nyitotta meg az utat a fejedelmi vendég előtt.

Budapest, május 4. Berlinből sürgönyzik még: A király német tábornagi egyenruhát viselt. A bevonulás alkalmával a brandenburgi kapunál leszállottak.

Itt Kirschner főpolgármester felajánlotta Berlin hódolatát. A király ezeket válaszolta:

Köszönöm a barátságos fogadtatást, melyben újabb bizonyítékát értem a bennünket egybefűző barátságos érületnek. Kérem, fejezze ki a polgárság előtt szíves köszönetemet a pompás fogadtatásért.

Ezután a polgármester kis leánya alkalmi költeményt szavalt, melyet a király mosolyogva hallgatott s végezetül a kis leány arcát megsimogatva, azt mondta neki, hogy nagyon szépen szavalt.

Ezután ismét kocsira ült a király s csak a kastély előtt szállottak le. A katonák diszmenetben elvonultak a felségek előtt, mialatt 101 ágyulövés hangzott el.

Az elvonulás után Vilmos császár és királyunk karöltve mentek föl a kastélyba.

Országgyűlés.

Budapest, május 3. A tegnapi határozatképtelenségből kifolyólag Perczel elnök megkérdezte a képviselőket, hogy kívánják-e felolvasatni a tegnapi távollevő képviselők neveit s hogy azokat megidézettvén, igazolásra szólítsa fel.

— Nem! Nem! — kiáltották a képviselők egyhangulag.

Igy aztán szerencsésen kimenekültek a távollevők abból a kellemetlenségből, hogy egy napi diurnumot levonjanak tőlük.

Most már határozatképes volt a Ház és csakhamar megszavazták a tegnapi szavazatlanul maradt javaslatokat, még pedig harmadizben.

Wlassics miniszter szíve sajtó bánatainak ad kifejezést Munkácsy halála fölött. Vigasztalásunkra szolgál, hogy a Gondviselés nekünk adta őt, ez elszigetelt, rokon nélküli fajnak, hogy legyen nekünk dicsőségünk az egész világ előtt.

Ajánlja, hogy a Ház jegyzőkönyvi részvéte kivonatban az özvegynek megküldessék, hogy a Ház koszorút helyezzen ravatalára és temetésén testületileg képviseltesse magát.

Ajánlja továbbá, hogy a nagy művész temetése országos költségen rendeztessék s ennek intézésére bizottság alakíttassék. (Általános helyeslés.)

A dél-afrikai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, május 4.

A harcztérről nagyon gyéren érkeznek a hírek. Roberts lord állítólag a lehető legszigorubb cenzurát gyakorolja és kiméletlenül visszatartja a tudósításokat. A legújabb sürgönyökből annyi tűnik ki, hogy a harc **Taba-Nechu és Hutnek között véget ért, még pedig az angolok győzelmével.** Mi lesz ennek a sikernek a haszna, azt nem igen ítéltük meg, miután a burok még mindig nem hagyták el Taba Nechu környékét, sőt folytonos lövöldözésükkel és támadásaikkal arra kényszerítik az angol csapatok parancsnokát, hogy a tábornokot áthelyezze valamelyes védettebb helyre.

Legújabb értesülésünk a dél-afrikai harcztérről a következő:

London, május 3. A Daily Express-nek jelentik Kimberleyből mai kelettel: Egy lovasított csapat Barkleywestbe ment, mert Windsortont megszállták a burok.

A Times-nek jelentik Bloemfonteinből tegnapi kelettel: A bur lovakat mind konfiskálták. Ez az intézkedés sokkal hatóságosabbnak bizonyul, mint a burok lefegyverzése és könnyebben is hajtható végre.

A Morningspost-nak jelentik Bloemfonteinből tegnapi kelettel: **Az angolok két nagyon fontos levelet fogtak el.** Az egyiket Steyn elnök írta Botha tábornoknak. Steyn panaszkodik benne, hogy Kroonstad védelmére kevés katonaságot hagytak hátra és jelenti, hogy az angoloknak 50 000 emberük van az előnyomulásra. Steyn azon panaszkodik tovább, hogy bur kommandók, a melyektől azt várták, hogy Kroonstadot megvédik, fosztogattak a kerületben s ezzel feszült viszonyt idéztek elő a transzváli és oranjei burok között. Azt kívánja tovább, hogy a Natálban álló 10.000 főnyi bur katonaság egy részét vonják vissza a Vanreenenszoroson túl, hogy a harc Kroonstad mellett koncentráldójék és az angolokra döntő csapást lehessen mérni. A levél azzal végződik, hogy Steyn nem felel az oranjei burok lojalitásáért, ha Transzvál nem nyújt garanciákat arra nézve, hogy Oranje szabadállam ideiglenes fővárosát meg akarja védeni.

A másik levél Krüger elnöknek a válasza Fouriesstreams parancsnokához. Ebben a levélben azt írja Krüger, hogy lehetetlen több csapatról gondoskodni, mert minden emberre, a kívül a köztársaság rendelkezik, szükség van azon a helyen, a hol áll. Az elnök azzal végzi levelét, hogy az európai intervenczió már csak napok kérdése.

A Morningspost jelenti Tabanehuból április 29-iki kelettel: Dickson tábornok visszavonulása alatt egy élelmiszter kocsit és a dandár vízfordókoosija **az ellenség kezébe került. Az utóvédet erősen lövöldözött az ellenség.** A visszavonulás veszélyeztette Hamilton tábornok pozícióját, a miért is összegyűjtötte haderejét és óvatosan visszavonult Tahanehuba. miután előbb ágyu- és puska-tűzrel keményen ellentállott az előnyomuló ellenségnek.

SZÍNHÁZ.

A cornevillei harangok. Tegnapi Planquet bájos operettje: a „Cornevillei harangok“ került színpadra műsorváltozás folytán. Az előadás érezhető volt, hogy csak egy hirtelenében vették elő. A szereplők közül Bódi, Perényi, Sziklay, Környei s Karaes említésre méltók.

A Trobadour fog ma este színpadra kerülni, fő női szerepében Udvardi Emiliával, mint vendéggel. Az új vendég eddig, mint halljuk, még csak hangversenyeken énekelt s mai fellépte legelső a világot jelentő deszkákön. Azurenát Kállay, a férfiszerepeket Karaes és Környei fogják énekelni.

A légyott előtt. Sas Ede pályanyertes drámája, a „Légyott előtt“, a mely a minap

nagy sikerrel került bemutatóra a szegedi színpadon, valószínűleg be fogja járni a nagyobb vidéki színpadokat. Somogyi Károlyon kívül, a ki a nagyváradi új színházban fogja a darabot bemutatni, Komjáthy János debreczeni színigazgató is megszerezte a „Légyott előtt”-öt.

Interpelláció

a diákkongresszuson s az elnökség hivatalos nyilatkozata.

Mint értesülünk, a diákkongresszus tegnapi gyűlésén napirend előtt *Sárkány* Loránd, a kolozsvári Tud. Egyetemi Kör elnöke, a debreczeni közönséget is érdeklő következő interpellációt intézte a kongresszus elnökségéhez:

1. Van-e tudomása az elnökségnek arról, hogy a Debr. Hírlap 106. számában az ifjúságnak éjjeli viselkedését elítélő s azt erélyesen megátámadó közlemény jelent meg?

2. Van-e tudomása arról, hogy ezen cikk alapjául szolgáló híresztelések tényleg megtörténtek-e és ha igen, a kongresszusi ifjúság részéről történtek-e meg?

3. Ha netalan így volna, miképen óhajt Debreczen város vendéglátó közönségének, másfelől az egyesek viselkedése folytán megsértett magyar ifjúságnak elégtételt szolgáltatni?

Az interpellatio okadatolása közben a kolozsvári ifjúsági elnök kifejtette, hogy interpellációjának megtételére az készítette, hogy a diákkongresszusi zártkörű táncestélyről — melynek az összes főiskolák kongresszusi kiküldötteiből alakult rendezőbizottságánál szebb és előkelőbb névsort magyar közönségnek még képzelni sem szabad, pozitív tudomása szerint a mulatságokba járó debreczeni közönségnek nagyrésze feltűnő módon elmaradt. A nemzeti színű lobogók kitűzésével s a kongresszusi matinéén a debreczeni közönségről mondott megnyitó beszéddel, mikor az egész magyar ifjúság tapsolt a debreczeni hölgyeknek, ezt semmiképen sem lehet összeegyeztetni. A tavalyi kolozsvári diákkongresszusi mulatságon Kolozsvár város katonai és polgári előkelőségei s a város legelső családjai kivétel nélkül ott voltak, bizonyítván, hogy az ifjúság mellett mindvégig kitartanak; a debreczeni közönségről pedig ezt a jelen kongresszusi táncestély alkalmával — bár szeretettel és ragaszkodással vagyunk iránta — nem mondhatjuk el. Ennek valami okának kell lennie. A szónoknak meggyőződése, hogy ilyen nagy ok valójában fenn nem forgott. Mert ha történtek is egyes, okoknak vehető esetek, azokat általánosítani, miattok a magyar ifjúságot komolyan gondolkodó és hivatalos képviselőt büntetni avagy kicsinyelni nem szabad. A szónok azt hiszi, hogy a debreczeni közönség tévedésből vette az alapot s ennek a következménye, hogy a kongresszusi tagok nagy része hálával, szép emlékekkel, de nem bírja tagadni, kedvetlenül megy el Debreczenből. O maga is ezt a benyomást viszi el Kolozsvárra, a többiek Pestre, Váradra, Eperjesre, Kassára, Pozsonyba, Kecskemétre stb. A szónok végül engedelmet és bocsánatot kér a debreczeni közönséget érintő szavaiért, mely közönségről megtanulta mindig a legjobbat és legnemesebbet feltenni, de a kongresszus reputációja érdekében feltétlenül szólnia kellett, mert ezt a dolgot tisztázni kell. Interpellációját csak formaliter nyújtja be, hogy az elnökség indítva legyen hírlapi nyilatkozatban adandó felelet megtételére. (Hosszantartó éljenzés.)

A kolozsvári ifjúsági elnök interpellációjára folytán a gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy az elnökséget hírlapi nyilatkozat meg-

tételére hívja fel s e nyilatkozatot az egész kongresszusnak: a magyar egyetemi és akadémiai hallgatók képviselőinek hivatalos nyilatkozatául ismeri el.

Erre vonatkozólag a kongresszus elnöksége jegyzőkönyvi kivonatban a következők közlésére kér bennünket:

Sárkány Lorándnak, a kolozsvári Tud. Egyetemi Kör elnökének hozzánk intézett 3. pontba foglalt interpellációjára a kongresszus jegyzőkönyvében való megörökítés elrendelése s a sajtóban való közlés kérése mellett ezekben válaszolunk:

1. A Debr. Hírlap 106. számában az ifjúság viselkedését elítélő stb. cikk a kongresszusra nem tartozik. A kongresszus, mely mint tanácskozási alapon látható, a magyar ifjúság s a magyar nemzeti ügy érdekében a debreczeni öskollegium falai között eredményes, hazafias és komoly munkát végezt, erkölcsi erejének tudatában felette áll annak, hogy az illető cikket magára vonatkoztassa.

2. Mivel azonban a városban nagyon sokan elég tévesen és méltatlanul, a manapság divatos pletykasággal az egész kongresszusi ifjúságról bocsánatok szét bántó sentenciákat, indítatva érezzük magunkat, hogy tüzetesen puhatóldozunk azon éjjeli történetek után, a melyek felfújva, megtoldva és megszorítva képesek voltak a debreczeni közönség tartózkodását okozni. Az eredmény az, hogy a 150—160 kongresszusi tag között tényleg voltak egyesek, kik jobb kedvükben máskor is megtörténő apróbb hibákat csináltak, de bizvást mondhatjuk, jó lelkiismerettel és önértékeléssel erősíthetjük, hogy mindez abszolút semmi befolyást sem gyakorolhat a kongresszus reputációjának a csorbulására egy olyan közönség szemében, mely mikor méltányolja az ifjúság komoly munkálkodását, egyúttal elnézéssel is tud lenni vigsgáira iránt s nem feledi, hogy ha a fiatalság dolgát végezte, akkor mulatni is van joga s hogy nincs volami szebb és nemesebb, mint az ilyen eseteket meg nem történné tekinteni, belőle konzekvenciákat le nem vonni s tisztában lenni azzal, hogy az ifjúság mindezek dacára úgy a zöld asztal mellett, mint a táncszerep sima padlóján kifogástalanul és illőképen megtudja állani a helyét, a mint ezt a közelmúlt napok eseményei bizonyítják.

Biztos tudomásunk van arról is, hogy a kongresszusi tagok közül 28-an kék-sárga gombjaikat (ez volt a hivatalos jelvény) elvesztették, mások ezt illetéktelenül és rosszakaratulag felhasználták, a gombokat feltűzték s úgy gondolván, hogy a rendőrség irántok így elnézőbb lesz, duhajkodásokat csináltak, sőt a mi kihágás és zenebona csak történt ama 4—5 nap alatt, azt a közvélemény mind, de mind a kongresszusi tagok rovására írta fel. Jólesik itt felhoznunk, mert ide tartozik, hogy 3 évvel ezelőtt Nagyvárad elit-közönsége az ott végbe menő diákkongresszus alkalmával, mikor szintén történtek ily híresztelések, maga fojtotta el a szájkódást, maga adott elégtételt az egyesek miatt hirbe hozott ifjúság összeségének az által, hogy a kongresszusi táncszertem tüntetőleg megtöltötte.

3. Ezekből kifolyólag sok mondanivalónk nincs. Konzekvenciákat mi nem vonunk, mert a magyar ifjúság ennyire nem ereszkedik le. Ha nagygyűlésünk szórakoztatás mellett alkalmatlanságot is okozott a debreczeni közönségnek, érette nyílt színen bocsánatot kérünk. Haladunk tovább a magunk utján, — csak azt szeretnénk, hogy jobban ismerjenek bennünket. Ez pedig akkor lesz, mikor rang- és osztálykülönbség nélkül méltányolják az ifjúságot, mert az is bizonyos, hogy az ifjúságnak is jó szemérméke van és senkit sem néz sem nagyobbra, sem kisebbre, mint a milyen, hanem mindenkit egy mérték szerint mér, a szerint, hogy magyar-e s a szerint, hogy

milyen érzelmet, milyen érdeklődést, figyelmet, jószágot és áldozatkészséget tanúsított!

Végszavunk: éljen a debreczeni közönség!

Debreczen, 1900. máj. 3.

A magyar egyetemi és főiskolai hallgatók debreczeni kongresszusának nevében

hivatalosan az Elnökség.

(P. H.)

HIREK.

— **Lapunk szerkesztősége e hó elsejétől állandó helyére, Kossuth-utca 13. szám (az udvarban hátul) költözött át.** Ide intézendők a szerkesztőséget illető minden közlemények.

— **Uj ügyészségi megbizott.** Az igazságügyminiszter Medveczky Emilt, a debreczeni ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt, a debreczeni ügyészség kerületébe ügyészségi megbizottul kinevezte.

— **Értekezlet a gazdasági tanintézet ügyében.** Megirtuk annak idején, hogy a miniszter helyben hagyta a debreczeni gazdasági tanintézet Pallagra történő kihelyezését, valamint annak felépítése módjait. Az építés ügyében ma délelőtt értekezlet volt *Förster* Kálmán miniszteri osztálytanácsos közbenjöttével, mivel a miniszter mielőbb hozzá kíván kezdeni az intézet új telepének kiépítésére.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Holnap, azaz folyó hó 5-ikén délután 4 órakor lesz a szokásos 3 óra helyett. Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsági ülése.

— **Kérem.** Tisztelettel kérem fel mindazokat, kik a „*Dócai Gedeon-jubileum*” alkalmából kibocsájtott gyűjtőleveket még nem küldték vissza, hogy azokat minél előbb hozzám (ev. ref. felsőbb leányiskola) juttatni sziveskedjenek. *Gondi* Sándor.

— **A debreczeni dalegylet t. működő tagjait felkérjük, hogy a ma esteli gyakorlati órán multhatatlanul feljönni sziveskedjenek; temetésre kell előkészülnünk.** Debreczen 1900. május 4. Az elnökség.

— **Szédelgő lapvállalat.** Napok óta egy *Zinner* Gyula nevű egyén tartózkodik városunkban s „Magyarország és a külföld” cz. vállalat részére hirdetések, előfizetéseket gyűjt. Ez azonban csak mellékes czélja az illetőnek, ki hírlapírónak adja ki magát. A városban felkeres minden kereskedőt, ügyvédet, orvost s felhívja, hogy arcképét s élettrajzi adatait leközi a lapban — természetesen megfelelő díjazásért. Egyes tekintélyesebb emberek felültek a vállalatnak s most ezeknek ezégre alatt keresi fel a kiszemelt egyéneket s ha megtagadják kérését, nem a legillendőbb módon akar preszsiót gyakorolni az illetőkre, hogy arcképüket közölje. Informáltattuk magunkat a vállalat megbízhatósága felől s azt az értesítést nyertük, hogy a „Magyarország és a külföld” című lap csak azért van, hogy egyes emberek hiúságát jó fizetésért legyezgesse. A lap meg is jelenik, de csak azok látják, kik szerepelnek benne s csak azt a számot látják, melyben arcképük megjelenik. Figyelmeztetjük a közönséget, óvakodjék s fel ne üljön az állítólagos hírlapíró körmönfont s szédelgő vállalatának. Csodálkozunk, hogy a debreczeni kereskedelmi kamara az ilyen, teljesen ismeretlen vállalat kiküldöttének ajánló levelet ad.

— **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** A Csokonai kör tegnap délután 5 órakor tartotta igen szép számú előkelő közönség jelenlétében rendes felolvasó ülést. Először

Vázlatok erdélyi utunkból" ezimen olvasott föl dr. Nagy Gáborné Csáky Erzsébet urhölgy. Az igen tartalmas utleirást kitörő tapssal fogadta a hallgatóság. Szép virágessokkal is meglepték tisztelői. Majd Bödi Ella, a mi kedves énekesnőnk lépett a dobogóra. Szép hangjával most is igazi gyönyört szerzett az őt szerető hallgatóságnak, s maga a polgármester volt az, ki oda is sugta a fülébe; „Daloljon még egyet, azt a frisset, azt a vigat"... Aztán a Sáfrány Lajos felolvasása következett, mit szintén nagy érdeklődés mellett hallgatott végig a közönség.

— **A Lónyay grófi pár elváltása.** A Lónyay grófi pár utazásának minden mozzanatáról pontos hírt kaptak az emberek, a kik előtt rejtve maradt az utazás egyik legérdekesebb része, a grófi pár elváltása. Lónyay gróf elvált Stefániától. A grófi pár a múlt hónap 28-án Modenába érkezett. Bolognából jöttek egy szalonkocsiban, a melyet Modenában le kellett kapcsolni a vonatról.

A grófi pár Bolognából a bologna-modenai vonatot használta, de Modenából nem Milanóba, hanem Veronába akart tovább utazni. Mialatt a szalonkocsit a milánói vonatról lekapcsolták és odacsatolták a veronai vonathoz, Lónyay gróf elment a táviróhivatalba, hogy táviratot adjon föl. Egyszerre fölhangzott a kiáltás:

— Partenza! partenza!

Lónyay gróf abban a hitben, hogy az ő vonatáról van szó, kisietett a pályaudvarra és a kalauz segítségével felugrott a már induló vonatra. Tévedésből nem a veronai, hanem a milánói vonatra ült. Lónyay grófné, a mikor megtudta a dolgot, ismét lekasztatta kocsiját a veronai vonatról és elhatározta, hogy Modenában várja be a férjét. Félóra mulva a következő távirat érkezett Reggióból: „A gyorsvonattal visszatérek.”

Igy is történt. Stefánia grófné időközben a modenai prefektus kocsiján bejárta a várost és néhány boltban fényképet vásárolt. Mire visszatért, a pályaudvaron már ott volt a férje, a ki ugyancsak mentegette magát tévedéseért. A grófi pár nemsokára tovább utazott Veronába.

— **A mi „reggeli” lapjaink.** Nagy hangon verik a helyi reggeli lapok, hogy már ők korán reggel tudatják azokat az eseményeket olvasóközönségükkel, a melyről mi csak délután adhatunk értesítést. Megirtuk már, hogy épen fordítva áll a dolog, mert az ő híreiket mi rendszeresen megelőzzük. Nehogy a közönséget még tovább is hitegetésben tartásuk, ime egy szemelvényt állítunk össze tegnapi lapunkból, melyekről azok a gyors értesítésű reggeli lapok csak ma reggel értesítették olvasóikat. Hozzuk az országgyűlést, Munkácsy halálát, a kabai gyilkosságot, id. Csanak József elhunytát. Táviratot adtunk a klinika egéséről, a pestis terjedéséről. Megemlékeztünk egy huszárkapitány balesetéről. Mindezeket a reggeli lapok csak mai számukban hozzák; tehát mi egy nappal megelőzzük őket a hírközlésben. — Épen azért felkérjük az olvasóközönséget, hogy ne hallgasson a nagyhangú ígéretekre és „házalókra”, hanem a tények győződtessék meg arról, hogy mi nem igérünk teljesülhetetlen dolgot, hanem most is azt állítjuk, hogy mi a reggeli lapokat minden tekintetben megelőzzük.

— **Halálozás.** Özvegy Illyés Istváné szül. Szathmáry Ágnes április 29-én Fehér-Gyarmaton elhunyt 92 éves korában. Az elhunyt ur-asszony jószívűsége és fenkölt gondolkodásmódja miatt messze vidéken nagy népszerűségnek örvendett. Halála mély gyászba borította Illyés Bálint országgyűlési képviselőt és kiváló költőt, a ki az elhunytban edes anyját gyászolja. Temetése óriási részvét mellett ment végbe. Az egész környék intelligenciája összegyűlt a koporsó körül, hogy megadja az elköltözöttnek a végtisztességet. A függetlenségi és 48-as párt a halálozást alkalmából Kossuth Ferencz elnöke alatt ülést tartott, a melyen egyhangulag

elhatározta, hogy Illyés Bálint országgyűlési képviselőhöz az őt ért súlyos csapás alkalmából részvénytiszteletet intéz.

— **Lawn tennys pályák a Nagyerdőn.** Több családból álló csoportok azért folyamodtak a városi tanácshoz, hogy 10-12 család kizárólagos használatára a lawn tennys labdajáték kultiválására helyet engedjen át. A kérelem felett élénk eszmecsere indult meg különösen azért, hogy tisztázzák az eszmét, vajjon családoknak adható-e ilyen engedély s ezzel együtt a nagyerdei parkból a szükséghez képest hely? A tanács jó része azonban azon a véleményen volt, hogy a jelentkezőket a kérelem teljesítése elől már azért sem lehet elzárni, mivel eddig is precedensekkel állunk szemközt s ilyen helyet s engedélyt már eddig is több család kapott. Még kevésbé lehet elzárkózni a kérelem teljesítése elől azért, mert az új jelentkezők a pályafentartás költségeit maguk fedezik és jogelismerés czimén díjat fizetnek. Mivel az eszmecsere e kérdésben hosszsan eltartott, a határozathozatalt a hétfői tanácsülésre halasztották.

— **A m. kir. államvasutak üzletvezetősége** Debreczenben a hivatalnoki egyenruhák beszerzésének biztosítása czéljából f. év június hó 10-ikén nyilvános árlejtést tart.

— **Hangverseny a Zenedében.** A debreczeni Zenede növendékei előmenetelnek bemutatása végett folyó évi május hó 6-án, vasárnap hangverseny-matinét rendez. A hangverseny műsora a következő:

1. Mozart W. A. D dur Sonata Allegro. Két zongorán előadják: Fried Gizella és Szatmári Erzsébet (Zongora-tanszak, közép tf. IV. o.) Tanár: Pavelkó Jolán. 2. Rieding O. 6. mű. Második Concertino. Előadja: Lukács Elek. (Hegedű t. közép tf. III. o.) Tanár: Füredi (Friedmann) Samu. 3. Chopin Fr. 64. mű 2. sz. Cis moll keringő. Előadja: Goldstein Jolán. (Zongora-t. közép tf. III. o.) Tanár: Brück Gyula. 4. Lassen Ed. 85. mű. 3. sz. Kössük csokorba az őszi rózsákat... Tuzzolo A. Luse elettrica. Olasz népdal. Énekli: Engel Irén. Ének-t. III. o.) Tanár: özv. Zivuska Ferenczné. 5. Weber M. K. 62. mű. Rondo brillant. Előadja: Poosch Margit. (Zongora-t. közép tf. IV. oszt.) Tanár: Hites Lajos. 6. Beriot K. 15. mű. 7-ik air varié. Előadja: Nagy Janka. (Hegedű-t. közép tf. IV. o.) Tanár: Füredi (Friedmann) József. 7. Székely I. 43. mű. Magyar rhapsodia. Előadja: Potorán Margit. (Zongora-t. közép tf. V. o.) Tanár: Brück Gyula. 8. Abt F. 213. mű. 3. sz. Aludjál jól, te édes angyalom. Serly Lajos. 118. mű. Remény-keringő. Énekli: Popovics Livia. (Ének-t. III. o.) Tanár: özv. Zivuska Ferenczné. 9. Chopin Fr. Gis moll polonaise. Előadja: Maier Blanka. (Zongora-t. közép tf. V. o.) Tanár: W. Domanczyk Mária. 10. Holst Ed. Vig szánkázás. Hangverseny-galop. Zongorán előadják: Konrad Irén, Balla Gizella, Benyáts Erzsike és Igyártó Zoltán. Tanár: Pavelkó Jolán. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartanak. A 6. szám után 10 percznyi szünet. Kezdeté délelőtt 11 órakor pontban.

— **Idősb. Irinyi István temetése.** Id. Irinyi István temetéséről kaptunk — habár elkésve is — tudósítást. A megboldogultat Meszlényi Gyula szatmári megyei püspök szentelte be Ér-Körtvélyesen, hová délben érkezett meg Binder András czimes kanonok, Jordán Károly szaniszlói apátplébános és Szabó István püspöki titkár kíséretében. A délszaki virágokkal díszített halottas szobából a holttestet Irinybe szállították, hol a püspök a fentebb említettek, továbbá Brázay János mezőpetri plébános segédlete mellett requiemet mondott, majd egy meghatón szép beszéd kíséretében a megboldogultat az irinyi családi sírbolthoz kísérte. A temetésen a helybelieken kívül sokan jelentek meg a vidékről is, nevezetesen Ilosvay Aladár Szatmármegye főjegyzője, nemestóthi Szabó Antal biz. tag, Boér Endre és Goorik Ödön Mező-Petriből, Strobenz Péter, Becsk Gyéza, Jasztrabszky Emil, Veres Imre, Jat-

kovits Ferencz, dr. Techtel János, dr. Fodor Gyula, Irinyi Gerő, Farkas Viktor, továbbá a nagykárolyi és dengelegi ev. ref. lelkészek. Szébbnél-szebb koszorúk borították a koporsót, melyeket a kegyelet és a szeretet hozott a megboldogult ravatalához. A feledhetetlen papának — Pista és Ilonka. Drága jó apának — Leona és Menyus. Kedves jó atyának — Szeréna és Józsi. Kedves apának — Tamás. A jó nagyapának — Istvánka, Kálmánka és Ilka. A jó nagyapának — Józsi és Stefi. A jó nagyapának — Georgine, Leo, Ernő és Andrea. Pista bácsinak — Farkas Viktor és neje. Pista bácsinak — Szent-Királyi Tivadar és neje. Pista bácsinak — özv. Gerzon Ödöné. Pista bácsinak — Szinnyi Mersa Béla és neje. Pista bácsinak — Borka és Ilona. A gyászoló családnak végtelenül jól esett, hogy a megboldogultat Meszlényi Gyula püspök temette, ki minden felkérés nélkül tette meg a fásztó utat, hogy személyesen kísérelje sírjába azt a férfit, ki míg élt, a kötelességnek mintaképe, hazájának, egyháznak hű fia, családjának boldogsága volt.

— **Megölte őket az ijedség.** Szomorú véget ért a napokban két biciklista Taddington angol városka közelében. Két fiatalember egy tandemet kölcsönzött ki egyik ismerősöktől. A tandem azonban nem volt fékező. A tandem tulajdonosa figyelmeztette is a két fiatalembert, hogy a Taddington melletti meredek hegyen szállanak le s úgy vezessék a tandemet. A fiatal emberek meg is ígérték, hogy gyalog mennek le a meredek hegyről, azonban nem tartották meg ígéretüket. Másnap mindkettőjüket holtan találták a domb melletti futó árokban. Az orvosok konstataáltak, hogy semmiféle külső, vagy belső sérülés nem okozta halálukat, hanem a félelem ölte meg őket. Amint lefelé haladhattak, nem tudták a tandemet megfékezni s látták, hogy a veszélyt elkerülni nem tudják, a borzasztó halálfélelemben szívszélhűdés áldozatai lettek.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz-utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni: Köznapiakon reggel 6 órakor, este 7 órakor. Szombat és ünnepnapokon d. e. 9 órakor, d. u. 5 órakor. Pénteken és ünnepnapokat megelőző este 7 órakor.

— **Elveszett két világossárga színű daxli kutya; a him Palkó, a nőstény pedig Miss névre hallgat.** Nagy örömet okozna Csapó-utca 45. sz. a lakó gazdájuknak az, a ki visszavinné őket, vagy utbaigazítással szolgálna, hogy hol keresse.

— **Dr. Tervegy Tamás ügyvéd tudatja, hogy Irodáját József kir.-herceg- (Nagyuj-) utoza 5. szám alatt megnyitotta.**

— **Agyonlőtte az édesanyját.** Megrendítő szerencsétlenség történt a napokban Almáson. Jáger fiatal parasztgazda agyonlőtte az édesanyját. Jáger Antal valami építkezési munkát végeztetett Schenk Mihály körmives-sel. A munka befejezése után Jáger kifogásolta a szerinte rosszul végzett munkát és e miatt levonásokat tett a munkabérből. Schenk e hó 26-án reggel elment Jáger lakására és követelte a levont összeg kifizetését. E miatt aztán szóvita támadt Schenk és Jáger között, miközben Schenket ki akarta dobni az utcára. A dulakodás közben Schenk arcul ütötte Jáger, ami miatt ez annyira feldühödött, hogy befutott a szobába és lekapta a falról töltött fegyverét s azzal kirohant az udvarba, hogy Schenket lelővi. Jáger, a mint a fegyvert felkapta, — abban a pillanatban lépett be az utcáról az édesanyja, özvegy Jáger Antalné és a Schenknek szánt lövés ezt az asszonyt találta, a ki rögtön összeesett és pár órai kintlódás után meghalt. A lövés után Schenk elmene-kült az utcára. Jáger a szerencsétlen lövés után maga ellen akarta fordítani a fegyvert, de a felesége ebben megakadályozta. A csendőrség Jáger elfogta és átadta a bíróságnak.

x Dr. Tüdös László ügyvédi irodáját Placz-u. 75. sz. házhoz helyezte át.

— **Halálhír.** Nagy Mária özv. Polgár Bányay Péterné asszony folyó hó 3-án reggeli 5 órakor, életének 87-ik, bus özvegyiségének 26-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 5-ikén délután 3 órakor lesz a Mester-utca 26-ik számú háztól, s a nagytemplomban tartandó rövid ima után, a Péterfia-utcai temetőben fog örök nyugalomra helyeztetni.

x Dr. Széll Kálmán tudatja, hogy lakását május hó 1-jétől József királyi herceg-utca 35-ik szám alá helyezte át.

— **Nyilvános köszönet.** A lipiki gyógyfürdő szanatóriumába kedvezményes helyre felvett s a gyógyfürdőbe általam már el is szállított két gyermek gyógyítási költségeire újabb adakoztak: Gondy Károly 6 korona, Berger Jenő 5 korona, Gondy Károlyné, Gyémánt N., Fodrászoktól koszoru megváltási összeg maradványként 4—4 korona, Berger Andor 3 korona, Csanak József, Pávay Gyula, Kölesey Ákos, Dragotta Miklós, Csicsery alezredes, Tóth Béla gyógyszerész, Szücs Mariska 2—2 korona, Debreczeni Gyula, Pányoki Károlyné, Komjáthy János, dr. Sárvary Gyula, dr. Balkányi Emil, Zador Ervin, Riekl Antal, Muharossy, Blaszkovics, Boros Lipót, Szabó Kálmán jegyző, Eröss Jakab, Márkus Jenő, Sajtos Sándorné 1—1 korona. A fent felsorolt kegyes adományokat köszönettel nyilvánosan nyugtatom. — Roncsik Lajos, tanácsnok.

x A női zenekar a Corsóban, mint értesülünk, csak néhány napig hangversenyez. Elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy kevés női zenekartól hallunk ilyen szép összhangzású előadást és ha még figyelembe vesszük azt a legújabb zeneműdabokból összeállított műsort, melylyel a mindig nagyszámú megjelenő közönséget mulattatni igyekeznek, megnyugvással ajánlhatjuk őket olvasóink figyelmébe.

— **Gyilkos templomszolga.** Liptó-Szt.-Miklós tőzsomszédságában levő Verbiz községben ma gyilkosság történt. Petrik János, a lipótszentmiklósi evangélikus templom szolgája agyonszurta feleségét. A gyilkos templomszolga ezelőtt az evangélikus plébánián lakott, de folytonos iszákossága miatt a szomszéd Verbiz községbe költöztek át, ahonnan naponta bejárt Liptó-Szent-Miklósról harangozni. Petrik örökös özvegyében élt feleségével, míg tegnap részeg állapotában konyhakéssel szíven szurta feleségét. A gyilkost letartóztatták.

x A nagyerdei Dobos-pavillon a nyári évadra megnyílt. A vendéglős **Markus Jenő,** a ki igyekezetének és jó izlésének már annyiszor jelét adta, költséget és fáradságot nem kímélve, sokféle ujjtással azon igyekezett, hogy Debreczennek ezen egyetlen kiváló helyét ez évben is minél vonzóbbá tegye. Jó, magyaros konyhája, tisztán kezelt borai, de meg az elősmert legjobb Dréher-féle sörre dícséretre nem szorul, azért tehát nincs más hátra, mint hogy menjünk a Nagyerdőre Márkushoz.

Munkácsy Mihály halála.

A nagy mester elhunyt alkalmából általános a részvét országszerte. A nemzet minden rétegében nagy megilletődés és úgy a kormány, mint a főváros siet a nagy művészhez illetőleg róni le kegyeletét.

A főváros tegnapi közgyűlésén, Márkus József főpolgármester emelkedett szellemű beszédben jelentette be a nemzet pótolhatatlan veszteségét. Végül a főpolgármester következő indítványait fogadták el:

1. Méltóztassék Munkácsy Mihály elhunyt felett érzett igaz és mély fájdalomnak mai ülésünk jegyzőkönyvében kifejezést adni;

2. méltóztassék az elhunyt gyászba borult özvegyéhez fájdalomkat és részvétünket tolmácsoló iratot intézni.

Az indítványokat természetesen egyhangulag elfogadták.

Ezután Halmos János polgármester jelentést tett a kultuszminiszteriumban tartott értekezletről s végül a következő indítványt terjesztette elő:

„Munkácsy Mihály holttestének a befogadására külön diszairhelyet ajánljon fel a törvényhatóság”.

Felhívja a közgyűlés a tanácsot, hogy az ide vonatkozó intézkedéseket tegye meg s hogy a temetésen való részvétel tekintetében ő tegye meg a lépéseket.

A mennyiben Munkácsy emléket Budapestben majd megörökítik, a tanács tegyen annak idején konkrét indítványt az iránt, hogy a főváros miként vegyen részt az emléké állításában.

A közgyűlés általános helyesléssel elfogadta a polgármester indítványait.

A **Nemzeti Szalon,** melynek Munkácsy Mihály dísztagja volt, holnap, pénteken délután 6 órakor választmányi ülést tart, hogy a mester elhunyt felett érzett szinte fájdalomnak kifejezést adjon, megállapítsa a gyászban való részvétel módozatait és hogy megtegye a végtiszteségre vonatkozó előkészületeit. Az idő rövidsége miatt a Szalon elnöksége ez uton kéri fel a választmány tagjait, hogy a kegyeletes kötelesség teljesítésére a gyűlésen teljes számmal jelenjenek meg.

Az **Országos Magyar Képzőművészeti Társulat** ma este fél hét órakor rendkívüli közgyűlést tart a városligeti Mücsarnokban, a melyen megállapítják a Munkácsy Mihálynak adandó végtiszteség módozatait.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Tűzvész gondatlanságból.** A múlt évi augusztus 25-én Rácz Sándor gépész a bősörményi határban Fekete Sándor terményeit csépelte, miközben az asztag a reá hullott szikrától meggyuladt s a 469 frt 75 krajczárt érő biztosítatlan termény elégett.

Fekete Sándor Ráczot okozta a kárért, mert ő figyelmeztette, hogy a gépet ne állítsa úgy, hogy a szikra az asztag felé menjen.

A törvényszék elé került az ügy s tegnap intézte el a törvényszék a felek között fennálló nézeteltérést.

Rácz Sándor vétkesnek találtatott gondatlanságból származott tűzvész okozásában és ezért 100 korona fő- s 10 korona mellék pénzbüntetésre ítéltetett, melyben ő meg is nyugodott, valamint a kir. ügyész is. Így aztán az ítélet jogerőssé vált.

A közönség panasza.

Postai mizériák.

A debreczeni főpostán az ajánlott levelek felvételi osztályánál az élet tulajdonképpen délután 5 órakor kezdődik s tart 7 óráig. Ekkor van az ajánlott levelek szezonja. A nap bármely részén csak lassan szállingóznak az emberek, úgy, hogy az ajánlott levelek felvételi osztályához beosztott két hivatalnok csendes pipázással tölti az időt.

Azonban **délután 5 órakor az egyik felvételi hely** bezárja a boltot s ez időtől, — 5 órától kezdve — csupán **egy helyen és egy hivatalnok** veszi fel az ajánlott leveleket.

Ez a modern beosztása a szolgálatnak valószínűleg azért van így, hogy a közönség érdekei kielégítenek.

De hogy valóságban mint sikerült a közönség érdekeit kielégíteni, kitűnik, ha **délután 5 órától este 7 óráig** — tehát éppen abban az időben, a mikor csak **egy felvételi hely** áll a közönség rendelkezésére — valaki benéz a főpostára.

Ember ember hátán tolong az ajánlott levél osztálynál s valóságos stratégiai ügyesség és öklözés szükséges ahhoz, hogy a ki 5 órakor odavitte a levelét, 7 órára megkapja a feladóvevényét. Mert kérem 5 órától a „postaforgalom szünetel” és a

„gyenge keresletnek egy hivatalnok is kényelmesen eleget tesz”.

Kétségtelen, hogy a debreczeni főposta ajánlott levélforgalmának 90% át a **biróságok, hivatalok, pénzüzetek, kereskedők és mintegy 70 ügyvéd levelezései teszik ki.** Ezek pedig a dolog természeténél fogva csak délután láthatják el a levelezéseiket s csak **5 óra után** adhatják a postára 5 órától pedig **csupán egy hivatalnok** áll 50—60 ember rendelkezésére s bár az a szegény hivatalnok a görnyedésig dolgozik, bizony nagyrésze a publikumnak kénytelen 1—1 1/2 órai ácsorgás után bevárni a 7 órát, hogy a távirtdánál adhassa fel levelét. Hogy mit tesz az, abban a fülledt teremben órákig várakozni, azt felesleges lefesteni.

Mondunk egyet. Csak egy kis csere az egész. Cserélje fel a szolgálati beosztást a **főnökség. Legyen 5 óráig egy felvételi hely az ajánlott levelek forgalmának lebonyolítására s délután 5 órától 7 óráig kettő — legalább.**

Meg fogja látni a főnök ur, hogy sokkal kevesebben emlegetik majd a szenteket a postával kapcsolatban!

L—a.

A helyi vasut szikrál.

A helyi vasut — a szénhiány miatt — fával fűt. A fafűtésnél is szabály, hogy a lokomotív kéménye **szikrafogóval** legyen ellátva. Most, hogy itt a nyár, a nyári kocsik használatban vannak s az utazó közönség — különösen a nők — könnyű ruhákban járnak, **kétszeresen is felhívjuk a helyi vasut igazgatóságának figyelmét, hogy a lokomotívok kéményeire alkalmaztasson szikrafogókat.**

Tegnap — példának okáért — egy nyáriasan öltözött urinál szalmakalapját kezdte egynehány hunczut szikra s baj is lehetett volna. Ép ez megtörténhetik más-kor is a szalmakalapokkal s a könnyű nyári ruhákkal s majd nem győzi a társulat az osztalékot kártérítésekben elpazarolni.

Mindenesetre jó volna, ha a szikrafogók minél előbb az őket megillető lokomotív kéményekre kerülnének, hogy nagyobb biztonságban legyenek a kisvasuton a szalmakalapok és a batistruhák.

Egy utas.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A fotografálás haszna.** Dr. Jesevich német törvényszéki kémikus érdekes esetet mond el a fotografálás eredményéről a törvénykezésben. Egy óras 400 márkával tartozott a nagykereskedőnek, aki egy napon egy 400 márkás pénzeslevelet kap, de abban nem 400 marka, hanem egy kis csomag itató papiros volt. A kereskedő jelentést tett, a vizsgálatot megindították. Eszrevették, hogy a levél az egyik szélén fel volt nyitva s közbetett meggunnizott papírral újra le lett zárva. Ez a levélbetörők rendszeres szisztémája különben. A levelet lefotografálták s akkor a nagyobbított képen az itatóson megtalálták a feladó postahivatal bélyegzését. Tehát az óras maga esalt, amit még erősebben bizonyított egy ujjnyom, a melyet a fotografálás biztosan kimutatott s amelyből aztán biztos következtetéseket vonhattak le.

* **Egy lovagias kalandor.** Egy krakói folyóirat, a Przeglad Polski közli gróf Fredro Sándornak, a század leghíresebb lengyel drámairójának a memoirjait. Ezekben elmondja többek között, hogyan ismerkedett meg Karlsbadban egy kalandorral, valamint Walewski nevű uriemberrel. Ez a Walewski a legjobbhiszeműen sokkal többre tartotta magát Metternich hercegnél.

— Hogy nem mondott esődöt, esudálmivaló az? Hisz egy egész állam pénzforgalma állanak rendelkezésére, míg én egy garas vagyon nélkül 200.000 forintot kiadok esudatendőnkint.

Walewskinek csakugyan nem volt egyebe, mint egy pompás ekvipázsa, amelyben az ágya és — a borospinczéje volt. fogadta vendégeit.

Szenvedélyes játékos volt. Egy francia partnere egyszer észrevette, hogy hamisan játszik.

— Uram, ön hamisan játszik, — mondotta neki.

— Tudom, — felelte Walewski — de nem szeretem, ha megmondják ezt nekem. Aztán provokálta a francia nemest s agyonlőtte párbajban.

RÖPPENTYÜK.

* Szemtelenség. Házaló (egy urnak fogkeféket ajánl): Ezek a legjobb fogkefék, a mik csak vannak.

Ur: Nincs jobb ezeknél!

Házaló: Óh igen, az is kapható nálam!

* Egy emberismerő. — ... nos, kedves tanácsosné, Nizzában viszontlátjuk egymást!

— Nem tudom, elmegyünk-e az idén?

Én akarnék ugyan menni, de a férjem nem!

— Ugy, ugy! Tehát viszontlátásra Nizzában!

KÖZGAZDASÁG.

Miért káros a megdült gabona?

A megdülés által okozott károk elbírálása szempontjából az elmúlt év őszén igen érdekes tanulmányt tettek Julien és Dupont francia professzorok. Tanulmányaik azon eredményre vezettek, hogy 1. a megdülés gátolja és megnehezíti az érést; 2. a dült gabona valamivel több fehérjét és kevesebb keményítőt tartalmaz, mint a fennálló; 3. a dültgabona magvai nem fejlődnek ki annyira, mint a meg nem dültté s így összeaszválnak, apróbb szeműek maradnak és több korpát adnak; 4. nyirkos időjárásnál a dült gabona már az aratás előtt csirás lehet és megdohosodik. Hogy e bajok orvosolhatók legyenek, a gabonafélék termelésénél a következőkre kell ügyelni: 1. javítani kell a talajviszonyokat; 2. a trágyázást észszerűen kell végrehajtani és pedig úgy, hogy foszfor és nitrogén trágya együttesen alkalmaztassék; 3. tavasszal az őszi gabonát meg kell boronálni, laza talajon meghengerezni; 4. a buja vetést óvatosan kell sarabolni.

A gyümölcsfák terméketlenségének oka legtöbb esetben nem a kedvezőtlen időjárásban, hanem a föld rosszaságában keresendő. Vagy nagyon száraz a föld, vagy nagyon sovány, vagy fizikai tulajdonságai rosszak. Mind három esetben a fa elcsenevész, növése satnya, lombja sárgás, a rügyképződés gyenge. E bajokokon azonban segíteni lehet; így például, ha a földet gyakran megbolygatjuk, ásóval, kapával jól megdolgoztatjuk, a fákat szorgalmasan öntöztetjük, jó érett komposzt és műtrágya keveréssel jól megtrágyázzuk, idősebb fáknak koronáit helyesen megritkítjuk, a törzseket és ágakat az elhalt kéregrészekről és mohától megtisztítjuk, mindenesetben a külsejét megváltoztatja, szebben fejlődik s bőven hoz gyümölcsöt.

Hézagos herések kifoltozására oly növényeket kell választani, melyek gyorsnövésűek. Ilyenek a biborhere, mely különösen a vöröslóhere hézagainak pótlására alkalmas. Egyedüli hátránya az, hogy csak egy kaszálást ad, azután kivész. Jobb talajokon sikerrel vethető az olasz perje, továbbá a rozsnak, mely szintén gyorsan fejlődik. Igen jó pótló növény a komlós luczerna is, a mely sokszor mára a vetés évében hoz magot. Sikerrel használható azonkívül a bükköny. E magvakat legjobb zét vagy tövisboronával alá takarni és a boronálás után meghengerezni. Homokos talajon, ha a múlt évi védőnövényt nem trágyáztuk meg, czélszerű lesz kálifoszfatrágyázzal az utánvetés fejlődését elősegíteni. Igen gyakran jó szolgálatot tesz május elején holdanként körülbelül 50 kg. salétromot adni fejtrágyának.

Kulturnövényeink termésének fokozására használt műtrágyák eredménye sokszor azért nem elégit ki bennünket, mert a trágyafélék összekeverésénél nem járunk

el helyesen. Ha chilisalétromot használunk s annak egy részét a vetés előtt szórjuk el, akkor az a szuperfoszfát kivételével, akár mely trágyával is összekeverhető, a szuperfoszfáttal azért nem szabad összekeverni, mert ha az még friss, szabad kénsvavat tartalmaz, mely a salétromot megbontja. A kénsvavas ammoniakot nem szabad mésszel vagy meszet tartalmazó trágyafélékkel, pl. thomas-salakkal vagy hamuval keverni, ellenben szuperfoszfáttal, osontliszttel összekeverhető. Nem szabad továbbá a szuperfoszfátot thomas-salakkal vagy mésszel összekeverni, mert akkor a szuperfoszfátnak vízben oldódó foszforsava még az eljárás előtt vízben oldhatóvá válik.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, május 3.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:	
Buza minőség	77 . . . 7.10 — 7.25
" "	78 . . . 7.15 — 7.45
" "	79 . . . 7.25 — 7.50
" "	80 . . . 7.45 — 7.60
Rózs	71/73 . . . 6.15 — 6.25
Árpa	. . . 5.50 — 5.65
" (jobb)	. . . . .
Zab	. . . . . 4.75 — 4.85
" prima	. . . . .
Tengeri	. . . . . 5.70 — 5.80
Kóles	. . . . .
Napraforgó mag	. . . . .
Bükköny	. . . . .
Lóhere	. . . . .
Luczerna	. . . . .
Pogácsa napraforgó	. . . . .
" tökmag	. . . . .
Bab (fehér)	. . . . .

REGÉNY.

A csendes lakó.

— Angol regény. —

Irta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.) 41.

A két nő csendesen ült egy darabig és erősen figyelt, nem hallatszanak-e hangok fölöttük a házban. Hallgatták a Smith lépteit, mikor a lépcső felé haladt és hallották, mikor a Saltash ajtaján bekopogtatott. A válasz s a rákövetkező rövid párbeszéd hallatára diadalmas tekintet villant meg a mrs. Smith szemében.

— Itthon van — mondá — és pedig tudom, hogy nem volt idehaza. Tehát mégis csak ő lehetett.

— Már pedig nem ő volt, — makrancoskodott Emma. Addig is bejöhett, míg mi itt beszélgettünk.

Tíz percz múlva visszajött Smith.

— Voltam minden szobában, — beszélt, — megnéztem az ágyak alatt, a pohárszékekben s a függönyök mögött és sehol senki. Mrs. Fleming nem hallott semmit; mrs. Saltash pedig azt mondja, hogy kevéssel ezelőtt jött be, tehát bizonyosan ő volt, a kit Emma látott.

— Nem ő volt, — erősködött Emma és bosszuságában könyekre fakadt; — közép természetű ember volt, erre esküdni merek; aztán meg hosszú kabát volt rajta és sapka. Látom, azt hiszik, hogy csak úgy képzeltem az egészet, mint az a hiszterikus leány, kitérő légváltoztatás czéljából az Imperiálba hoztak s a ki azt képzelte magáról, hogy ő a Szűz Mária; aztán egyszer azt állította, hogy a P'radeon megtámadta valaki és elrabolta a gyűrűt és később a cipőiben találták meg a gyűrűket, mert ő maga tette oda. Ugy-e azt hiszik én is olyan vagyok?

— Csodálkozom, hogy ennyire indulatoskodol, — szólt Smithné méltóságjeljesen; — mikor sem én, sem a bácsi nem mondtunk egyebet, minthogy bizonyosan tévedtél. És nem is lehet másképen, — tette halkabban utána.

Emma sértve érezte magát és felállott, hogy ő megy haza.

— Ne menjen veled a bácsi? — kérdezte Smithné.

De miss Hollis nem fogadta el az ajánlott kíséretet és egyedül távozott.

— Csak azt kívánom, hogy ne legyen semmi bajuk az éjjel; — szólott még vissza távozóban.

Mihelyst a külső ajtó becsukódott utána és gyors léptei már nem hallatszottak be, mrs. Smith kérdő tekintettel nézett a férjére.

— Vajjon nem volt-e itt csakugyan valaki? — kérde.

— Oh nem. Csak Saltash urat láthatta. Tudod, ő vastag kabátot visel és mi sem könnyebb, mint valakinek a magasságára nézve tévedni.

— Mert hogy ez az Emma mégis olyan határozottan állította; — évődött tovább az asszony.

Lefekvés előtt maga is még egyszer körüljárta a házat és férjét is magával hívta, hogy a gyertyával világítson neki. A helyén volt minden butordarab és mi sem mutatott, hogy valaki belopódzott volna; s az Emma gyászos jóvendőlgéte daczára az éjen át sem történt semmi, a mi álmukat megzavarta volna.

Mégis azért reggel, mikor miss Hollis eljött rokonaihoz, — mint Dárius az orosz-lán-ketreczben hagyott Dánielhez, — megnézni, hogy mi történt az éjjel velük: megvolt az az elégtétele, hogy bár nem történt semmi, elbeszélése másrésről is nyert némi támogatást.

Mikor Smithné ma reggel a kapuhoz vezető, téglával kirakott utról a port söpöregette, a szemben levő ház asszonya ugyancsak avval foglalatoskodott. A szomszédasszony éppen beszélgető kedvében lévén, a seprővel kezében átment egy kis tereferére.

— Nem tudom, mi lehet annak az oka, hogy maguknak most tél idején olyan szerencsésük van a szobákkal, — evvel szólította meg Smithné. — Neken nem volt téli lakóm, az idejét se tudom mióta, maguknak meg van lakójuk, három is.

— Három? Annyi nincsen csak kettő, — igazította helyre Smithné.

— Na lám! Hisz én is azt mondtam, hogy kettő van, de az én Katim erővel azt akarja elhitetni velem, hogy három. Egyik az a hölgy, ki az emeleten lakik s a kinek olyan sárga haja van, azután az a magas fiatal ember a földszinten s most Kati azt állítja, hogy a másodemeleti szoba is ki van adva, mert tegnap este, mikor a ház előtt elhaladt, egy másik urat látott bemenni. Én azt mondtam, hogy az maguknak, vagy valamelyik lakójuknak az ismerőse lehetett, de ő csak ahhoz ragaszkodik, hogy lakónak kell neki lenni, mert nem csemetett, hanem egyenesen bement. Égyébiránt azt mondja, hogy látta már máskor is, egyszer, késő este, ha jól emlékszem, így mondta.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 216

Bérlet 176. szám „B“

Pénteken, 1900. évi május hó 4-én

Udvardi Emilia kisasszony vendégfelléptével:

A troubadour.

Nagy opera 4 felvonásban. Irta: Camaranó Salvator. Zenéjét szerzette: Verdi. Fordította: Nádaskay Lajos.

SZEMÉLYEK:

Sima gróf . . .	Környey B.	Fernandó . . .	Csatár Gy.
Leonora . . .	Udvardi E.	Ines	Bárdos I.
Azuróna . . .	F. Kállai L.	Buiz	Bartha I.
Makrizo . . .	Karacs I.	Egy hűnök . .	Rubos Á.

Színházi műsor.

Szombaton, május 5-én bérlet 177. sz. „C“ *Váljunk el.* Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Sardou Viktor.

Vasárnap, május 6-án két előadás; délután 3 órakor félhelyarákkal: *A kis szökevény.* Operette 4 felvonásban; este 7 és fél órakor bérletszűnetben: *A szökött katona.* Eredeti népsziumü 3 szakaszban. Irta: Szigligeti Ede.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR*).

Mint hogy a tavasz előrehaladásával **csecse-mőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott**

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt, mert **olósó, igen kellemes és tiszta ivóvíz** lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt **élvezet-szerként** szerepel, másrészt, mert **dús szén-sav-tartalmánál fogva, specíficus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen.** Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes **hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója a víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer.** A már meglévő **gyomor- és bélhurutot** gyermekeknek és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek **lázás megbetegedéseinek** pedig **nélkülözhetetlen, hűtő, hűghajtó és a szomjat o-illapító hatásánál fogva.**

== Kedvelt borviz. ==

*A Mohai Ágnes-forrás
kezelősége.*

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerke reskedésben és vedéglőben.

Hangok a közönség köréből.

Köszönőirat Amerikából.

(Eredetiből magyarra fordítva.)

Tek. **Wilhelm Ferencz** gyógyszerész urnak
Neunkirchen. Alsó Ausztria.
New-York 18/V. 98.

Jó uram!

1895. november 12-én oly foku rheumatismust kaptam, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz hónapig feküdtem egy helyben a nélkül, hogy megmozdulhattam volna. Test-súlyom 175 lbs-ról 130 lbs-ra ment vissza, jelétül ama borzasztó fájdalmaknak, melyeken évente átmentem. Kipróbáltam mindenféle gyógymódot, amit valaki csak valaha használt s melyet az orvosok kitaláltak, egészen a villamos török fürdőlig, de azért annyira nem érzem magam jobban, hogy legutolsó kezelő orvosom nem akart többé tőlem díjazást elfogadni, miután nem tudott rajtam cseppet sem segíteni. Idők multával találkoztam egy barátommal, ki figyelmeztetett engem a **Wilhelm-féle csusz és köszvényellenes vértisztító theájára** mint ami csalhatalan szer a rheuma ellen. En elmondtam neki, hogy mennyi mindent megpróbáltam már s kevésbé bizom ezen theában is. Ugy tetszik, hogy a sors keze működött abban, hogy én önnel irjak s hogy éreztem, hogy van még ami engem meggyógyít. Meggyőződtem, hogy a mentő szer létezik. Nem tudom szavakban kifejezni ama rettenetes kinokat, melyeket a legutolsó 3 évben átéltem. De most ez nem háborgat többé engem s ezen pillanatban úgy érzem magam, mint aki ujjászületett s nem tudok a világnak nagyobb kincsét a **Wilhelm-féle csusz és köszvényellenes vértisztító theánál.** Kérem önt uram, legyen szíves a Wilhelm-féle csusz és köszvényellenes theából nekem 12 csomaggal küldeni. Önnel a legfőbb egészséget s hosszú életet kívánva vagyok őszinte tisztelője **Gordon M. József** 179. orchard st. New-York. Egyesült-Államok. Kapható minden gyógyszerertárban. Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerésznél.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

NYILT-TÉR.

Vegyünk Schweizer-selymet

Kérjen ön mintát fekete, fehér vagy színes újdonságainkból.

Különlegesség: **Nyomott selyem-Foulard, Rayé, Cadrillé, nyers- és mosó-selyem** ruháknak és blousoknak, méterenként 1 kor. 20 fillértől feljebb.

Ausztria és Magyarországon **közvetlen magánfeleknek** adunk el és a kiválasztott selyem-szöveteket **vám- és bérmentesen** a lakásra küldjük.

Schweizer & Co Luzern
(Schweiz) selyemszövet-kivitel.

4146. P.
1900.

Hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék felszólítja mindazokat, a kik néhai Paksy Imre volt debreczeni kir. közjegyző biztosítékára az 1886. évi VII. t.-cz. 40. §-ának rendelkezése alapján törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket a jelen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számitandó három hónap alatt a királyi törvényszékhez jelentsék be; mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosíték feloldása iránt intézkedni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszéknél 1900. évi márczius hó 12-én.

Szüts,
elnök

Rózsa,
jegyző.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek
kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Levélpapírok

kereskedelmi levelezéshez negyed és nyolczad alakban, fehér, vonalzott, koczkázott és meritett minőségben, **nyomással** és anélkül.

Doboz-levélpapírok egyszerű, finomabb, valamint a legnagyobb fényüzéssel és művészettel kiállított formában.

Billet du Correspondence,
csinos tokokban.

Legujabb

„**Monopresse**“

melylyel mindenki a legegyszerűbb módon önmaga készítheti monogrammjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irodai papírok

mindenféle minőségben és vastagságban és pedig:

**fogalmazó-,
középfinom irodai
legfinomabb „
okmány- és
miniszteri papír.**

Író tollak, Tollszárak, Tentatartók.

Kuhn-féle, Soenneken- és Birmingham-tollak, egyenkint, tuczatokint és dobozokban.

Tollszárak óriási választékban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkell, szaru, sündisznó-tüske és csontból.

Irodai és disztentatartók, zsebben hordozható tentatartók fából, nikkellből, mindenféle elképzelhető alakban

nagy készlet olcsó áron kapható a

CSOKONAI-
papírkereskedésben
Debreczen, Kossuth-utca 13.